

Zápis z 10. semináře akvizičních pracovníků knihoven, konaného 11. května 2000 v Ústřední zemědělské a lesnické knihovně v Praze.

Seminář pořádalo Sdružení knihoven ČR, SVK v Kladně a SVK v Ústí n. L.

Přítomno: 47 účastníků

Program:

1. Účastníky přivítal dr. I. Hoch, ředitel Ústřední zemědělské a lesnické knihovny v Praze .
2. Dr. J. Bínová, ředitelka SVK v Kladně, zahájila 10. jubilejní akviziční seminář, zmínila se o rozesílání pozvánek elektronickou poštou a o tom, že některé knihovny nevědí o pořádání semináře (např. knihovna Národního muzea).
3. Ing. A. Brožek, ředitel SVK v Ústí n. L., také krátce přivítal účastníky a vysvětlil, že z koncepčních důvodů letos nebyly zvány distribuční firmy až na jednu výjimku (OPA), která je však zde v pozici přednášejícího.
4. Akviziční semináře pohledem distribuční firmy OPA - dr. Türk

Dr. Türk kladně zhodnotil 9 minulých seminářů, vyzdvihl některá přednesená témata (analýza www stránek českých nakladatelů, příspěvky o budování regionálních fondů) a svůj příspěvek uzavřel zdůrazněním vzájemné užitečnosti a výměny zkušeností mezi distribuční firmou a knihovnami, což zprostředkovávaly v nemalé míře akviziční semináře. Během vystoupení zhodnotil 10-letou spolupráci v obchodní činnosti s knihovnami, představil firmu OPA po stránce obchodní včetně nabízeného sortimentu (knihy, CD, CD-ROMy), výše rabatu (základní rabat je 24 %) a počtu nakladatelství, která má firma v distribuci (80 až 100 nakladatelů) a nabídl dalším knihovnám obchodní spolupráci.

Adresa distribuční firmy OPA: V zápolí 20a/1143, 141 00 Praha 4

T + F: 02/472 50 53

Firma připravuje připojení na Internet a zavedení e-mailové adresy.

5. Akvizice muzejních knihoven: Knihovna Západočeského muzea v Plzni - dr. Ila P. Šedo

Dr. Šedo hovořil obecně i konkrétně o postavení muzejních knihoven (někdy je problematické), zaměření knihovny odpovídá zaměření muzea. Vedle klasických knihovnických úkolů knihovny plní muzejní úkoly - budování sbírkových knižních fondů, u nichž je jiná ochrana, zacházení a jiná pravidla pro užívání. Tituly jsou získávány v drtivé většině po 1 exempláři, informační zdroje jsou podobné jako v ostatních knihovnách, důležité jsou kontakty s odbornými pracovníky dalších muzeí a soupisy přírůstků jiných knihoven. Aktuální a retrospektivní akvizice. Spolupráce s magistráty a dalšími úřady pro získání regionálních publikací. Většina muzeí má 1-2 pracovníky. Nákup se uskutečňuje přes knihkupce a nakladatele s poskytnutím slev a důležité je členství ve čtenářských klubech a dalších organizacích a aukce antikvariátů a nákup u soukromníků. Důležitá je výměna publikací s muzei, která vydávají vlastní publikace, a spolupráce s tiskárnami, hlavně místními pro oblast regionální literatury a získávání publikací z celní správy (publikace zabavené celníci).

Ve Věstníku asociace muzeí a galerií jsou informace o produkci muzeí a dále v Plzni chystají adresář, kde budou zachyceny informace o seriálových dokumentech.

6. Akvizice Městské knihovny Praha - Mgr. Zdeňka Prahlová

Mgr. Prahlová se zaměřila ve svém příspěvku především na akvizici poboček a jen okrajově na ústřední knihovnu, která má charakter spíše vědecké knihovny. V současné době má MěK 60 poboček, které spadají pod 10 obvodních knihoven. Od r. 2000 pracují v knihovně akvizičně s elektronickým programem Koniáš.

1x týdně se schází nákupní komise, která rozhoduje o zakoupení titulů včetně duplikátů po jejich lektorském posouzení. MěK nemá právo povinného výtisku, knihy pro nákupní komisi se získávají koupí, darem, zapůjčením na ukázkou (asi 200 knih týdně se sejde, z toho nákupní komise posuzuje asi 70 titulů, o ostatních titulech se rozhodne mimo komisi). Program Koniáš ukazuje i využití (půjčování) knih v knihovně. 3 pobočky jsou automatizované.

Seznam titulů pro nákupní komisi (autor, název, cena) dostanou i pobočky, které udělají návrh výběru pro fond poboček, konečné schválení závisí na nákupní komisi. Lektori zpracovávají posudky na knihy v rámci pracovní náplně.

Knihovna má tzv. dvojí financování. Polovina pomyslně připadne na ústřední knihovnu a druhá na pobočky, které si s penězi samy hospodaří (týdně na ně připadne asi 200 tisíc Kč). Pobočky preferují beletrii, ale peníze se nepřidělují mechanicky, ale také podle dosažených výsledků.

Knihy s posudkem jsou vystaveny v nákupní místnosti, ve které pak komise rozhoduje o titulech, počtu duplikátů a financích. Objednávky se píše ručně a dodatečně včetně cen se vkládají do počítače. Při velkém objemu duplikátů dosahuje knihovna velkých množstevních slev, průměrně 25 %, výjimkou není ani 30 %.

Za rok 1999 měla MěK rozpočet na nákup knih 15 mil. Kč, ale byly zakoupeny knihy v hodnotě 19 mil. Kč (4 mil. Kč sleva). Řada nakladatelů dodává novinky zdarma, 1x týdně se jezdí na nákup k velkým distribučním firmám. První exemplář titulu jde na zpracování do oddělení katalogizace, další exempláře do knihařské dílny (lepení růžků a pod.). Proces zpracování (od dne nákupu do předání čtenářům) trvá asi 1/4 roku, u důležitých titulů výjimečně 14 dní.

Zahraniční literatura se kupuje jen do ústřední knihovny, která nyní převzala od Národní knihovny Anglickou knihovnu (zdarma).

7. Akvizice státních vědeckých knihoven - Kateřina Bučková, SVK Olomouc

Kateřina Bučková je autorkou diplomové práce o akvizici státních vědeckých knihoven, ve které shrnula obecně výsledky zkoumání. Informace čerpala osobně ve SVK v Olomouci, Kladně a Hradci Králové a na základě dotazníku z dalších vědeckých knihoven.

Zájemci o plný text její zprávy mohou požádat SVK v Ústí n.L. o elektronické zaslání.

8. Funkce knižních distribučních firem - Vlasta Špánová, SVK Kladno

Vlasta Špánová pojala svůj příspěvek z hlediska 10 let akvizičních seminářů, vyzdvihla přínos zúčastněných distribučních firem a nejvýše hodnotila firmu OPA. Ukázala, jaký měl desetiletý vývoj klady a zápory při získávání knih pro fondy knihoven.

Přílohou k referátu je Zpráva o funkci distribučních firem ve formě tabulky, která je

elektronickou součástí zápisu z tohoto semináře. Všechny státní vědecké knihovny odpověděly na 5 anketních otázek a z odpovědí Vlasta Špánová sestavila tabulku.

9. Závěr

Dr. J. Bínová zhodnotila 10 let seminářů obecně podle tematiky a rozloučila se s přítomnými.